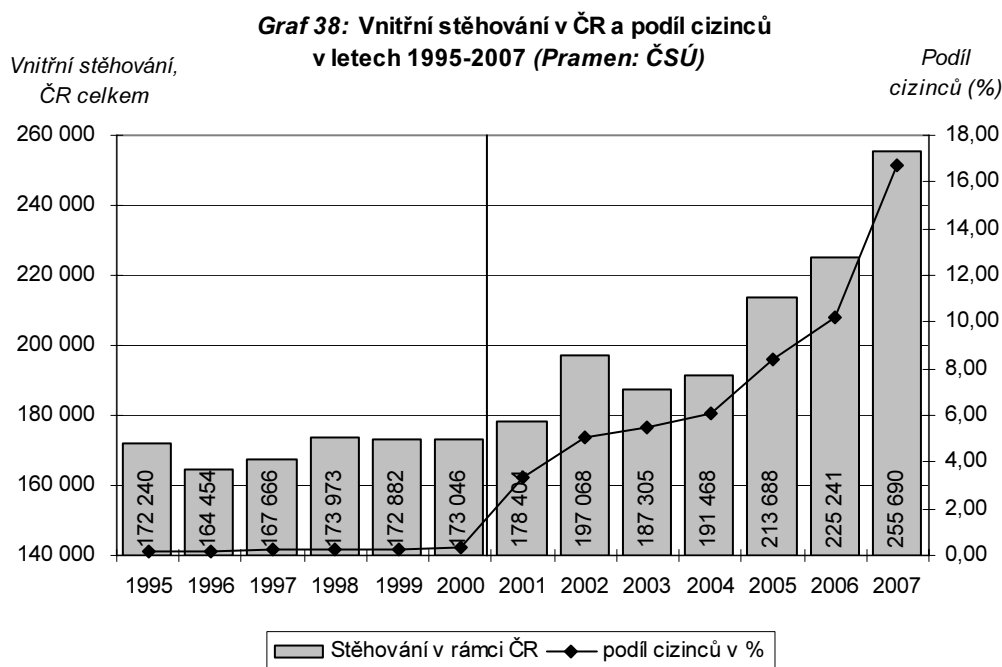

5. Vnitřní stěhování cizinců

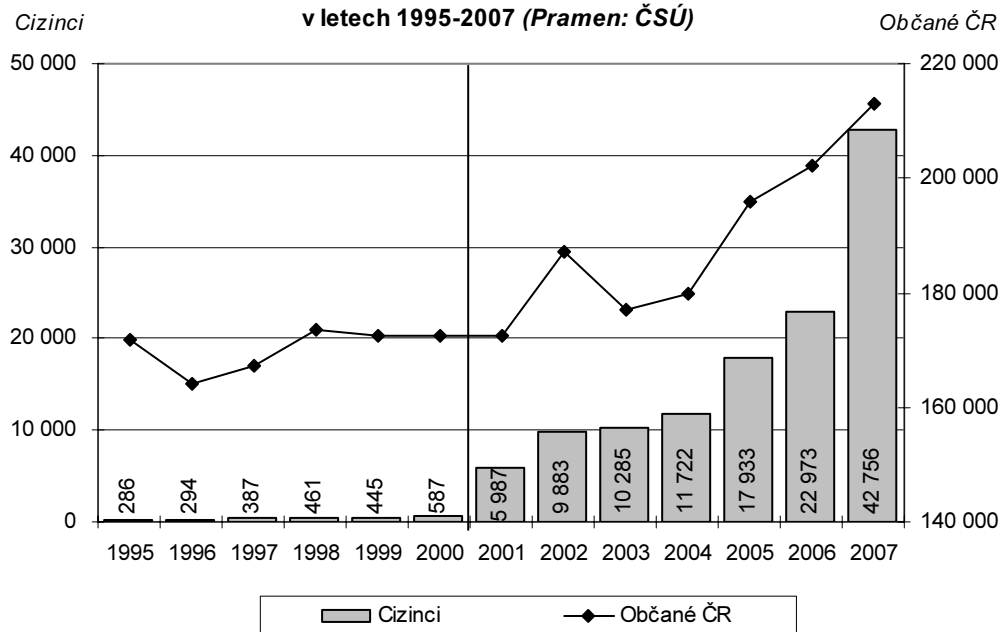
Cizinci v roce 2007 představovali 16,7 % vnitřního stěhování ČR. Ačkoli cizinci na vnitřním stěhování ČR zaujímali výrazně nižší podíl než občané ČR, v poměru k jejich počtu v evidenci Cizinecké policie je patrná jejich větší mobilita - tj. během roku 2007 se v rámci ČR stěhovalo 9 % všech evidovaných cizinců a pouze 2 % občanů ČR.

Zejména z počátku období cizinci představovali pouze nepatrnou část pohybů v rámci vnitřního stěhování ČR, a to až do roku 2000. Během tohoto období (1995-2000) byla definice stěhující se osoby stejná jak pro občany ČR, tak cizince - za stěhující se byla považována osoba měnící adresu svého trvalého pobytu. Od roku 2001 jsou mezi stěhující se cizince řazeny i osoby s ostatními typy pobytu, jejichž délka převyšuje 90 dní, stejně jako cizinci s přiznaným azylem v ČR (viz metodické poznámky v úvodu publikace). V souladu s navýšením počtu zahrnovaných kategorií cizinců, jakož i navýšováním počtu bydlících cizinců v ČR vůbec, docházelo k postupnému zvyšování podílu cizinců na vnitřním stěhování ČR, s maximem v roce 2007, kdy cizinci tvořili přibližně 17 % všech pohybů v rámci vnitřní migrace ČR.

Zatímco u cizinců docházelo k pozvolnému nárůstu počtu stěhujících se v rámci hranic ČR až na hodnotu přesahující 40 tisíc, u občanů ČR se jednalo o vývoj poněkud kolísavý - přesto počty stěhujících se osob se státním občanstvím ČR se až do roku 2004 zpravidla pohybovaly mezi 170 a 180 tisíci osob. V posledních třech letech již došlo k určitému trvalejšímu nárůstu, s maximem v roce 2007, kdy se v ČR přestěhovalo téměř 213 tisíc osob českého občanství.

**Graf 39: Vnitřní stěhování - občané ČR a cizinci
v letech 1995-2007 (Pramen: ČSÚ)**

Více než polovina stěhujících se cizinců (uvnitř ČR, za celé sledované období let 2003-2007) měla státní občanství Ukrajiny, mírně přes 15 % těchto osob tvořili občané Vietnamu, další státní občanství představovala okolo 5 a méně procent, konkrétně se jednalo např. o Slovensko, Moldávii, Rusko a Mongolsko.

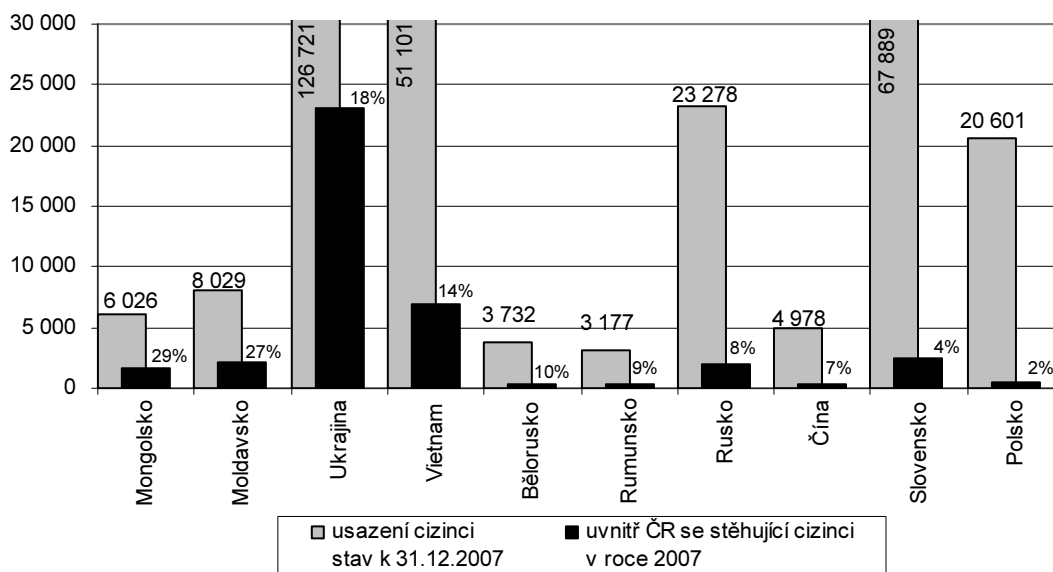
Tab. 1: Vnitřní stěhování v ČR podle státního občanství v letech 2003-2007 (Pramen: ČSÚ)

Pořadí	Státní občanství	Celkem 2003-2007	2003	2004	2005	2006	2007
	Celkem	1 073 392	187 305	191 468	213 688	225 241	255 690
	Česká republika	967 723	177 020	179 746	195 755	202 268	212 934
	Cizinci	105 669	10 285	11 722	17 933	22 973	42 756
1	Ukrajina	57 549	5 420	6 270	9 843	12 922	23 094
2	Vietnam	16 907	1 701	1 993	2 912	3 377	6 924
3	Slovensko	6 173	515	639	1 094	1 382	2 543
4	Moldávie	4 842	451	411	716	1 115	2 149
5	Rusko	4 663	461	498	770	1 008	1 926
6	Mongolsko	3 230	198	258	428	622	1 724
7	Polsko	1 316	162	207	234	243	470
8	Čína	1 216	306	205	194	173	338
9	Bělorusko	1 159	159	136	227	247	390
10	Rumunsko	837	145	93	180	138	281
	Ostatní	7 777	767	1 012	1 335	1 746	2 917

Struktura státních občanství cizinců stěhujících se uvnitř ČR však nekopíruje strukturu nejčtenějších občanství v ČR, jinými slovy, neplatí, že čím více je osob určitého státního občanství v evidenci Cizinecké policie, tím více je i osob, které se v rámci ČR přestěhovaly (s daným občanstvím). V poměru k počtu usazených osob příslušného státního občanství se nejvíce stěhovali občané Mongolska a Moldavska, kdy se během roku 2007 na území ČR přestěhovalo téměř 30 % z nich. Z dalších následovalo státní občanství Ukrajiny (18 % přestěhovaných), Vietnamu (14 %) a Běloruska (10 %; nutno však dodat, že počet přestěhovaných občanů Běloruska byl velmi nízký blíží se 400 osob).

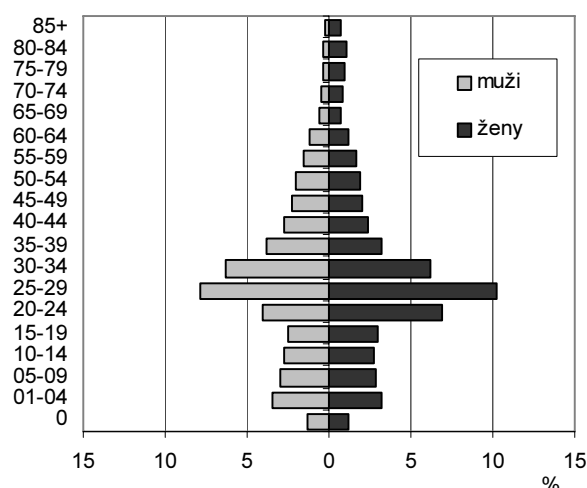
Graf 40: Počet usazených cizinců a procento těch z nich, kteří se v roce 2007 uvnitř ČR přestěhovali (Pramen: ČSÚ)

Pozn.: Sloupce zobrazují absolutní hodnoty cizinců usazených, případně cizinců stěhujících se uvnitř ČR. Popisek u cizinců stěhujících se zobrazuje podíl cizinců, kteří se uvnitř ČR přestěhovali na cizincích usazených.

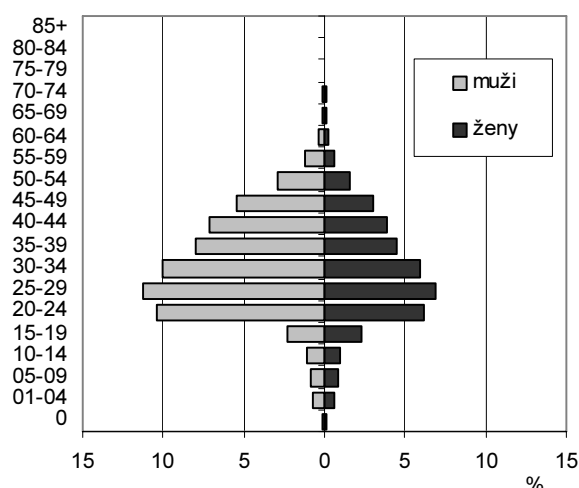
Věková struktura v ČR usídlených cizinců odráží častý ekonomický motiv migrace, tedy i věkové rozložení cizinců, kteří se uvnitř ČR přestěhovali, je výrazně koncentrováno do produktivního věku (mezi 15-64 rokem věku se nacházelo téměř 95 % přestěhovaných cizinců a necelých 75 % přestěhovaných občanů ČR). U přestěhovaných občanů ČR je čteněji zastoupena dětská složka, děti do 15 let tvořily 20 % přestěhovaných občanů ČR a pouze 5 % přestěhovaných cizinců. Osoby v postproduktivním věku měnily své bydliště v rámci ČR již minimálně - představovaly přibližně 5 % u občanů ČR a pouhé procento u cizinců (u nichž je zastoupení osob nad 65 let věku samo o sobě velmi nízké).

Graf 41: Vnitřní stěhování v ČR - věková struktura občanů ČR (Pramen: ČSÚ)

Pozn.: stěhující se v letech 2003-2007

Graf 42: Vnitřní stěhování v ČR - věková struktura cizinců (Pramen: ČSÚ)

Pozn.: stěhující se v letech 2003-2007

Složení přestěhovaných cizinců z hlediska pohlaví odpovídalo rozložení v populaci usazených cizinců, tj. ženy představovaly přibližně 40 % stěhujících, rozložení v případě občanů ČR bylo rovnoměrné.

Nejvíce cizinců se přestěhovává do Prahy a kraje Středočeského, tedy do centrální části republiky, dále pak kraje Jihomoravského, Ústeckého a Plzeňského. Pouze Praha, Plzeňský a Pardubický kraj však zaznamenaly celkově kladné saldo vnitřní migrace cizinců, z ostatních krajů se více cizinců vystěhovalo než se do nich přistěhovalo.

Tab. 2: Vnitřní stěhování cizinců v ČR podle kraje v letech 2003-2007
(Pramen: ČSÚ)

Kraj	Přistěhování	Vystěhování	Saldo	Objem
Hlavní město Praha	30 728	11 973	18 755	42 701
Středočeský kraj	17 194	24 310	-7 116	41 504
Jihočeský kraj	4 298	4 424	-126	8 722
Plzeňský kraj	7 688	6 021	1 667	13 709
Karlovarský kraj	3 970	5 390	-1 420	9 360
Ústecký kraj	8 764	12 043	-3 279	20 807
Liberecký kraj	3 694	4 305	-611	7 999
Královéhradecký kraj	4 982	6 175	-1 193	11 157
Pardubický kraj	3 897	3 784	113	7 681
Vysočina	2 990	4 214	-1 224	7 204
Jihomoravský kraj	9 449	13 252	-3 803	22 701
Olomoucký kraj	3 041	4 035	-994	7 076
Zlínský kraj	1 806	1 866	-60	3 672
Moravskoslezský kraj	3 168	3 877	-709	7 045

Krajem s nejvyšším záporným saldem vnitřní migrace byl kraj Středočeský, pro něhož je typický i relativně vysoký objem vnitřní migrace srovnatelný s Prahou (převyšující 40 tisíc osob). Z dalších krajů, u nichž objem migrace převyšoval 20 tisíc osob lze jmenovat kraj Jihomoravský a Ústecký. Pro srovnání, krajem s nejnižším počtem pohybů byl kraj Zlínský, u něhož objem migrace dosáhl přibližně hodnoty 3 700 osob.

Téměř čtvrtina vnitřního stěhování cizinců během let 2003-2007 se odehrála mezi Prahou a Středočeským krajem, případně v rámci kraje Středočeského (vnitřní stěhování v rámci Prahy, resp. mezi jejími urbanistickými obvody, není do této statistiky zahrnováno). Třetinu vnitřního stěhování cizinců pak představovaly přesuny v rámci jednoho a téhož kraje.

U občanů ČR stěhování v rámci jednoho a téhož kraje tvořilo téměř 70 % všech pohybů vnitřního stěhování. Významné byly rovněž přesuny mezi krajem Středočeským a Prahou, které společně s pohyby uvnitř kraje Středočeského představovaly 16 % všech pohybů občanů ČR uvnitř hranic ČR během uvedeného období.

Dvěma kraji s nejvýraznějším záporným saldem vnitřní migrace byla u občanů ČR Praha (23 tisíc osob) a kraj Moravskoslezský (12,5 tisíc osob), naopak krajem s výrazně kladným saldem (téměř 50 tisíc osob) byl kraj Středočeský.

Krajem s celkovým nejvyšším záporným saldem v ČR (občané ČR i cizinci) byl kraj Moravskoslezský, z něhož se během let 2003-2007 vystěhovalo přibližně 13 tisíc osob. Záporné saldo (přes 4 tisíce osob) zaznamenala rovněž Praha, a to i přesto, že v případě cizinců zaznamenala relativně vysoké kladné saldo vnitřní migrace (necelých 19 tisíc osob). Zatímco se občané ČR z Prahy v celkovém součtu převážně vystěhovávají, cizinci se do ní naopak přistěhovávají. U kraje Středočeského je pak situace opačná - cizinci se v celkovém součtu z tohoto kraje vystěhovávají, naopak občané ČR se do něj přistěhovávají. Platí pak, že z Prahy se převážně stěhují do kraje Středočeského a naopak.

Shrnutí:

- V roce 2007 se v rámci ČR stěhovalo 42 756 cizinců, kteří představovali 16,7 % celkového objemu vnitřního stěhování ČR. Ačkoli cizinci na vnitřním stěhování ČR zaujímali výrazně nižší podíl než občané ČR, v poměru k jejich počtu v evidenci Cizinecké policie, je patrná jejich větší mobilita - tj. během roku 2007 se v rámci ČR stěhovalo 9 % všech evidovaných cizinců a pouze 2 % občanů ČR.
- Významnou byla metodická změna v podobě změny definice stěhující se osoby u cizinců. Od roku 2001 za stěhující se nebyli považováni pouze cizinci měnící adresu svého trvalého pobytu, ale cizinci měnící adresu jakéhokoli pobytu převyšujícího délku 90 dní. Pro občany ČR zůstala definice stěhující se osoby stejná, rozhodující je změna trvalého pobytu, jiný typ pobytu podle současné legislativy není možno sledovat.
- Více než polovina stěhujících se cizinců za období let 2003-2007 (uvnitř ČR) měla státní občanství Ukrajiny, mírně přes 15 % tvořili občané Vietnamu, další občanství byla zastoupena již výrazně méně často.
- Struktura státních občanství cizinců stěhujících se uvnitř ČR nekopíruje strukturu nejčetnějších občanství cizinců v ČR. V poměru k počtu usazených osob příslušného občanství se nejvíce stěhovali občané Mongolska a Moldavska.
- Věková struktura v rámci ČR se stěhujících cizinců odráží věkovou strukturu cizinců usídlených, pro něž je charakteristický častý ekonomický motiv migrace - patrná je tedy výrazná koncentrace do produktivního věku. Osoby v postproduktivním věku jsou u přestěhovaných cizinců zastoupeny minimálně, nízký je i podíl dětské složky (oproti občanům ČR).
- Téměř čtvrtina vnitřního stěhování cizinců během let 2003-2007 se odehrála mezi Prahou a Středočeským krajem, případně uvnitř kraje Středočeského. Významný byl např. ještě kraj Jihomoravský, Ústecký a Plzeňský. Třetinu vnitřního stěhování cizinců pak představovaly přesuny v rámci jednoho a téhož kraje (u občanů ČR tyto pohyby tvořily 70 % vnitřního stěhování občanů ČR).
- Zatímco se občané ČR z Prahy v celkovém součtu převážně vystěhovávají, cizinci se do ní naopak přistěhovávají. U kraje Středočeského je pak situace opačná - cizinci se v celkovém součtu z tohoto kraje vystěhovávají, naopak občané ČR se do něj přistěhovávají. Platí pak, že z Prahy se převážně stěhují do kraje Středočeského a naopak.